

Tale af Bruno Gröning hos ægteparret Schwarzenhauer, München, 25.9.1950

"Det er altid vanskeligt at sige noget her."

Henvisning:

Dette er en afskrift af det stenografiske referat af Bruno Grönings tale, som han den 25. september 1950 har holdt i anledning af sit besøg hos ægteparret Schwarzenhauer i München.

Optagelser af Bruno Grönings foredrag med hans originale stemme, kan fås på cd, og kan bestilles på følgende adresse: www.bruno-groening-stiftung.org

Tale af Bruno Gröning hos ægteparret Schwarzenhauer, München, 25.9.1950

"Det er altid vanskeligt at sige noget her."

Forældrene bad Bruno Gröning om hjælp til deres barn, som var indlagt på sygehuset, opgivet af lægerne, og der var ingen hjælp at vente mere fra deres side. Professoren selv har sagt, at barnets sygdom var en sjælden sygdom, og han har endnu ikke oplevet et tilfælde, der var blevet helbredt (leukæmi).

Som trøstende ord gav Gröning forældrene nedenstående med på vejen:

Det er altid vanskeligt at sige noget her. Jeg vil gerne give Dem et eksempel i forbindelse med dette. Deres barn er på sygehuset. Det er, som hvis jeg giver et menneske en værdifuld genstand i hånden, men ikke kan garantere for, at han ikke ødelægger den, selv om han måske er forsigtig, selv om han slet ikke vil det. Det kan ske. Det er vanskeligt at påvirke meget her. Dermed vil jeg ikke have sagt, at De skal tage barnet ud derfra. Ét giver jeg Dem med på vejen: Jeg vil forsøge det. Men for at De skal forstå mig rigtigt her: De giver et menneske en kostbar genstand i hånden. De viser ham tillid, og han lader den uvilkårligt falde, hvad enten det er en genstand, der kan slås i stykker, eller en hvilken som helst anden genstand, en radio måske, eller noget andet, som nemt kan beskadiges eller ødelægges.

I Herford kom en kvinde, hun græd ligesom De. Jeg siger: Græd ikke. De kommer netop fra sygehuset og har besøgt Deres barn, har fået den besked, at De ikke mere skal håbe på noget. Jeg kunne give kvinden håb. Jeg sagde: Omvendt er også noget værd. Det er alt sammen blevet skrevet op. Desværre, dette dokument har jeg ikke mere i dag. Der skete, hvad der skulle ske. (Barnet var i Bethel). Bethel var jo for mig et stort begreb.

Og sådan er mange mødre, mange fædre kommet, mange kvinder for deres mand, mange mænd for deres kone. Jeg hverken kan eller må love noget menneske noget. Jeg lader ikke noget være uforsøgt for at hjælpe menneskene, og også at bevare barnet for Dem, så vidt det er mig muligt. Jeg sagde jo, at der kan være en uheldig hånd der. Jeg har her netop – jeg vidste ikke, hvilket barn det drejede sig om – fået sygdomsbilledet indgivet, men har derved konstateret, at det får sprøjter, og at ikke de i sig selv udgør noget håb. For det meste er det jo sådan, at herefter ser alt anderledes ud. Jeg lader ikke noget være uforsøgt, men jeg er jo trods alt involveret. Jeg anderledes ud. Jeg lader ikke noget være uforsøgt, men jeg er jo trods alt involveret. Jeg kan ikke råde Dem til noget, hverken til det ene eller det andet. For

"Det er altid vanskeligt at sige noget her."

Jeg vil ikke gerne blive mistænkt for at være den skyldige, selv om jeg ikke er skyld i det. Jeg arbejder sådan, at jeg ikke engang ønsker min værste dødsfjende det onde, men altid kun det bedste. Jeg siger kun ét: Her er en mur, du hører ikke til i vore rækker, du må ikke blive i vort hus, gå derhen, hvor du er kommet fra! Og også her, hvis jeg nu skulle råde Dem, tag det ud. Jeg beder Dem kun om én ting: Lad være at bekymre Dem for meget om det! For De må også give det mere fri, ikke belaste så stærkt, det var jo også tilfældet.

Jeg har selv mistet to børn, jeg ved, hvordan det er, jeg måtte også selv tåle det. Men jeg kendte både dagen og timen, og måtte bære det med mig gennem livet. Da det første barn kom, sagde jeg, det når det niende år. Da den anden kom, hvad han levede efter sit niende år, levede den anden. Hvad den første ønskede, var at leve en måned i det niende år. At vide dette, at bære dette, og så alligevel ikke blive modløs ved det. Men selv om det er sådan, mine børn er ikke døde. Disse børns kroppe er døde, sjælene lever videre. Og det ville være en gemen handling overhovedet at bruge dette udtryk, dette barn er død. Nej, kroppen er død. Mennesket, som alle levende væsener på denne jord, går sin vej, går gennem sit liv. De kender det fra dyr, et år er det en larve, næste år en sommerfugl, ligesom mange andre dyr også forvandles. Sådan er det også hos mennesket. Hvordan skulle jeg vide, hvor jeg var tidligere. Jeg ved det. Jeg kan påstå det, men ikke bevise det, men når jeg påstår det, så passer det også. Det er også min styrke. Jeg ville ikke vove det, De vil aldrig fra noget menneske høre, at jeg har gjort et dyr fortræd. Hvad ved mennesket om, hvilken sjæl der er derinde. Har De givet dyret livet? Nej. Altså har De ikke ret til at fratage det livet.

Jeg har også mistet mine forældre. Og har også mistet en bror. Men der har jeg sagt det, også om faderen, også om moderen. For mig er det endnu meget vanskeligere, på forhånd at vide det, og alligevel ikke at kunne gøre noget imod det. Hvis jeg hjælper et menneske, som ligger for døden, hvor tiden faktisk er udløbet, så får jeg en ørefigen fra min ven, fra min bedste, min eneste ven. Ved De, hvem min ven er? Gud? Nej, det er Faderen, det er vores far. Min ven er døden. Jeg livet, han døden. Vi må begge samarbejde, hver har sin opgave. Jeg er synlig, han er usynlig. Hvad jeg gør, er usynligt, men kan dog føles og mærkes, og hvad han gør, er synligt, der er forskellen. Det går ikke, at jeg måske afviser døden som min ven. Nej. Tag lampen her. Plus og minus. I én ledning er der strøm, i en anden ikke, og begge fremkalder livet, det at pæren gløder og opfylder sit formål. De som kvinde, eller kun kvinder alene, kunne ikke eksistere, de måtte uddø, altså hører manden dertil. En mand kan heller ikke eksistere, der hører kvinden til. De ville pludselig uddø, hvis vi skilte kvinderne fra mændene, og omvendt. Altså hører de sammen. Og her har jeg gjort det, og vogter mig for at gøre det endnu en gang. Alligevel betyder det ikke, at jeg har opgivet det. Jeg gør det, jeg skal gøre, hvad jeg føler mig forpligtet til, for så vidt jeg må gøre det. Jeg sagde Dem jo, at jeg havde det endnu meget vanskeligere. Jeg vidste det allerede år i forvejen, det var en pine. Jeg kender også min død, min dødsdag, min dødstime. Jeg frygter heller intet. Hvis jeg ville sige Dem Deres dødstime, så ville Deres mand, ligegyldigt om han elsker Dem, når han elsker Dem, han ville simpelthen blive forstyrret, eller omvendt. Derfor siger jeg her som før, det

"Det er altid vanskeligt at sige noget her."

ligger i Guds hånd. Men jeg beder Dem om, for al fremtid, for hele Deres fortsatte liv, aldrig at kalde nogen af Deres familiemedlemmer for døde, når kroppen er død. Så ville man jo glemme mennesket, men man taler jo stadig om ham, altså kan man ikke sige, at han er død, for hvis man omtaler ham som død, må man glemme ham.

Jeg bebrejder også altid lægerne, og med rette, når de siger: Ja, jeg kan ikke hjælpe Deres mand. Og oven i købet siger det til manden selv: "Højst en måned, to måneder eller tre måneder." Det må man heller ikke gøre. Det må man ikke sige, det er forkert.

I denne tid, når lægen har sagt Dem, at han ikke har noget håb, da plages De af det. I stedet for at De aflaster Deres barn, belaster De barnet, så det i virkeligheden ikke mere sjæleligt og åndeligt kan komme op. Hvor meget tror De ikke, at et raskt menneske kan svække en syg. Først nu vil alt kommet frem i lyset, først nu skal mennesket vide, hvad der er på færde.

Jeg tror med bestemthed at kunne sige, at disse få ord siger meget, siger alt. Tag dem til Dem for hele Deres liv! Jeg gør det, som er befalet mig. Mere kan jeg ikke love Dem. Jeg ønsker Dem alt godt for Deres fortsatte liv. Lad mig venligst høre fra Dem. Og tab ikke de små hoveder. Hold de små hoveder højt, vær stærk trods alt!

(Moderen indskyder: "Kan jeg nu være tillidsfuld?")

Jeg lover intet, misforstå mig nu ikke. Det er ikke sådan, at jeg har brug for et påskud, at jeg vil undgå det, nej, der er ikke min måde.

Selv om mennesket, den anden, også mener det godt. Lad mig give Dem endnu et passende eksempel. De har en kostbar genstand i hånden. Pludselig lader De den falde, uden at De ville det. Skårene er der. Nu græder og græmmer De Dem. Nu spørger jeg Dem: Bliver den hel igen, vil den komme i orden igen, nu hvor den allerede er så ødelagt, får De den igen? Ikke denne. Måske en anden. Ja? Men alligevel bliver det ikke bedre af gråden, af græmmelsen, af bekymringen, som man ellers gør sig om denne genstand, lige meget hvad det er, bliver det ikke bedre. Ved disse praktiske eksempler, grebet ud af det menneskelige liv, lærer man bedst at forstå det. Jeg kunne give Dem så meget, så mange eksempler, virkelige eksempler, også disse to, de fører Dem begge på den rigtige vej.

Det er mange gange sådan, at mennesker, når de er kommet til mig, det var ikke gode mennesker – dermed vil jeg ikke have sagt, at De ikke er gode, men at der var meget, De ikke vidste, og som så ikke kunne være indlysende for Dem. Og nu har De pludselig, ved denne lejlighed, den lykke at høre dette. Det skulle jo for Dem begge være en selvfølge, det jeg med få ord har forsøgt at forklare Dem. For jeg har også her talt med gejstlige, med nonner, men sygeplejersker og alle mulige gode, gudfrygtige mennesker. Men den slags har de ikke lært. Og gejstlige, som også allerede har gode, højere tillidsposter der, de har ikke vidst det. Men dog er det sådan, som jeg siger. Det er det samme fra lægernes, fra videnskabens side. Meget har de ikke vidst. Hvad ved mennesket? Ikke at jeg vil fremhæve mig som ophøjet, nej, her vil jeg være den dumme. Dum, fordi jeg ofrer mig for mennesket. Men jeg må ikke lade noget være uforsøgt for at oplyse ham, så det går ham bedre. Mit liv er ikke mit liv. Jeg lever alle levende væseners liv, jeg vil hjælpe Dem alle. Jeg vil først og

Tale af Bruno Gröning hos ægteparret Schwarzenhauer, München, 25.9.1950

"Det er altid vanskeligt at sige noget her."

fremmest bringe mennesket på den sande, guddommelige vej, så han kommer til fornuft, så han dermed ved, hvad der foregår, det er min vilje. Og det går jeg ind for, uden at have nogen som helst egen nytte af det, tværtimod. Mit liv ville De ikke leve. Men det går jo heller ikke, det ville jeg ikke forlange af Dem eller af noget menneske. Jeg er tilfreds med det. Ikke, at jeg siger at jeg må, nej, jeg er det, og har desuden tilstrækkeligt med ærgrelser og alt. Men det skader ikke. Ethvert menneske har med sit at gøre, har sine egne bekymringer at bekæmpe, han bliver slet ikke færdig med sig eget, og så tilmed familien. Det er et bekymringsfuldt liv, og desuden kommer der en lidelse til, og når der først er en, så kommer der flere.

Hvad jeg ville sige. Jeg kan ikke tænke på mig selv, jeg tænker kun på de stakkels syge, og gør alt for dem. Ærlig talt, tiden, jeg har taget mig her, er ikke værdiløs. Men jeg kan ikke altid gøre det, jeg har ikke altid tid til det. Og derfor kan De også udmærket glæde Dem over, at De har været så heldig, må jeg ærligt sige, fordi jeg jo ser længere, at De har haft den lykke at høre disse ting. Tiden og lejligheder er der ikke altid.

Kilde:

Bruno Gröning Stiftelsens arkiv